

DANI BLANCO

Iñaki Odriozola

IRAKASLEA ◆

Trukearen mitoa

GURE EKONOMIAREN oinarri indartsuenetakoa trukea da. Dirua –trukearen artekarari famatuena– izanez gero, edozer sal/eros daiteke: ondasunak deitzen direnak, baina, baita ere “txartasunak”. Diruarekin sal/erosten dira gorputzak, emakumeenak batez ere; armak, herriak suntsitzeko erabiltzen direnak; plazerak, errealitatea desitxuratzeko balio duten drogak; osasuna, farmazeutikatik kontrolatzen baitira sendagaiak; eta bizitzak, batzuek erailez lortutako gorputz atalak ere sal/erosten baitira.

Diruarekin sal/erosten dira borondateak, intentzioak, balioak, eta helburuak; boterea, sinesmenak, gizabanakoa eta herriak. Dirua bera ere, eros daiteke, erosi. Eta txarrena, diruarekin erosten da lan indarra, langilearen izerdia trukeerako merkantzia bihurtuaz, gizakien arteko menpekotasuna, eta gehiengoaren zapalketa, iraunkortuz.

Jendarte honek, izan ere, eremu itxi eta bakar batean jokatzera behartzen gaitu: trukearen eremuan. Hemen dena ekoizten dugu, ez behar dugulako, trukea egin eta kapitala gehitzeko baizik. Erokeria hutsa, baina sakonki errotuta daukaguna.

Edonori honi buruz galdetuz gero, esango digu zerbait sobera daukagunean, bestearengana joan, eta ez daukagun zerbaitetik trukatu egiten dugula, ezinbestean; eta horrela, gainera, bi aldeek onura ateratzen dutela. Barne-barnetik sinetsi izan dugu trukea

gizakiaren izaerari dagokion zerbait dela, ia-ia biologikoki edo genetikoki dagokiguna.

Gezur potoloa da hori, noski, ipuin hutsa, eta aldi berean, dagoen sistema ekonomikoari babesa ematen dion ideia gaiztoa (irakur David Graeber). Zerbait soberan daukagunean, gure joera ez da hori trukatzeari, ingurukoei banatzea, gordetzea edo botatzea

baizik. Eta zerbait falta bazaigu, daukagunarekin konformatzea da gure joera, eta ez, falta zaigun hori, daukagun beste zerbaiten trukean, derrigorrez, lortzea.

Trukaketa jokaera hausnartu eta elaboratuegia da oinarritzkoa izateko, eta esango nuke, historian zehar, boteredunek, produkzio bideak kontrolpean izan dituztenek, indarrez behartu gaituztela horretara, eurak aberasteko, eta gu menpean hartzeko, trukean kateaturik. Gero, egoera babesteko, mitoak sortu dituzte, trukearena, esaterako, eta guk, inozoak, sinetsi.

Hori horrela, gure jendartea hobetze aldera, nik proposatuko nukeena zera da, ahalik eta giza eremu gehien trukearen beharretik aldentzea, jendartea dimentsio-bakartasun horretatik askatzeko. Truketik kanpoko espazioak sortu behar ditugu, sistematikoki, beste modu bateko antolakuntzari tokia eginez, eremu hori gradualki, ito arte.

Agian gehiegixto, otu zait bigarren aldiz irakurri dudanean. Urrutiegi joan ote naiz? ■

Hemen dena ekoizten dugu, ez behar dugulako, trukea egin eta kapitala gehitzeko baizik. Erokeria hutsa, baina sakonki errotuta daukaguna

DANI BLANCO

Itxaro Borda

IDAZLEA

Ohoinkratak

OKITUEK ez dute beste ametsik: diru eta egitura publikoak muineraino zurgatzea eta atzerrietara ernatzea, maletak besapean, exiliatu fiskal estatutua eskatzeko. Errusiako Putinek pasaporteak eskaini dio Depardieuri eta Mordaviako kultura ministro bihurtu daiteke nahi badu. Sosa diktatura zabarrenarekin erraz akomodatzen dela ederki frogatzen da berriz.

Eta gure enpresaburuek, batzuk herri gotorretako auzapez direla, ohartu gabeen arauz, CAC 40eko aho-zabalen diskurtsoa errepikatzen digute: askoz zerga gutxiago ordaindu dezatela “zerbait egiten” dutenek eta oroz bat lanaren gas-

tuak errumaniar zein txinatar langileen neurriera apaldu daitezela: behargin alferrek berrehun euroko soldata askitto dute! Euskaldun etxeko jaun zintzo eta suhar ohien artean esklabagista distiratsuak kausitzen direla onartzekoa dugu.

Hobe ikusi dut oraino txat gune batean: aberatsenak biktima gisa aurkezten zituenak zioen RSA, RMI, eritasun-sariak eta SMIC delakoa ukitzen duten baliatzaileek behar luketela zerga nazkagarri hori zakutik edo zorotik pagatu hilaibetean hamar ardit baizik ez baldin bada ere! ■

